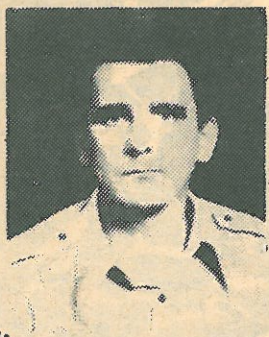

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden

KAR PO DOMAČE

Življenje v Avstraliji je tako odvisno od odločitev, ki jih prinašajo politiki, da je ljudstvo ne že samo ravnodušno nego celo brez vsakega upanja na boljšo bodočnost Avstralije. Politiki te zemlje več ni jemati resno. Delajo načrte, menjajo načrte, spreminjajo načrte. Drug drugemu nastavlja past. Kujejo intrige, postavljajo in kršijo zakone, žive po dvojnih standardih, in na račun neprevlečene kopicije privilegije sebi. Kar ima tukajšnje ljudstvo od politikov v največji meri so obljube, ker te nič ne stanejo.

S politiki avstralske demokracije je nekaj narobe že v osnovi, saj bi v naspornem slučaju Avstralijo, ki je ena najbogatejših a najmanj izkoriščenih zemlja, že davno morali zgraditi v urejeno državo.

Rojstva padajo

Že v začetku šestdesetih let je bilo jasno, da bo Avstralija relativno kmalu postala zemlja mladih ljudi. Ker pa večina politikov misli samo na bodočnost ene ali druge politične stranke, ne pa na bodočnost občega blaga, v svoji kratkovidnosti niso videli, kar je slutiti že vsak povprečen, namreč, da se bo Avstralija, če se socialno-ekonomske razmere ne spremenijo, sprevrgla v zemljo starcev.

Belci se več ne kotijo kakor zajci, da bi nas bilo kolikor peska, kajti spoznali

smo, da vsak otrok ne prinese ko se rodi - kakor so nam nekdaj vtepali v glavo - že tudi košček kruha na svet.

Statistike iz 1. 1974 so pokazale, da je v Avstraliji 60.000 abortusov na leto. Tu pa niso všteti abortusi, ki jih opravljajo zakoniti izkoriščevalci človeških zmot

Tudi kontracepcija je pripomogla, da je število rojstev vedno manjše a ločitev vse več. Razen tega igra veliko vlogo v razpadu družinskega življenja neomejena spolna razbradnost.

Avstralija potrebuje otrok

Če bi se razvoj Avstralije vršil načrtno, bi danes ne bilo tolikšne stanovanske krize, ne bilo bi pomanjkanja otroških zavetišč, ne bilo bi industrijskega kaosa, ne bilo bi tolikšne brezposelnosti, imeli bi šolski sistem na odgovarjajoči ravni, bilo bi manj socialnih in etničnih problemov, in celo inflacija bi bila manjša. Načrtna emigracija bi Avstralijo dvignila na visoko gospodarsko raven.

Zdaj pa se poleg vsega tega kaosa in težke svetovne situacije pričakuje od avstralskega ljudstva, da dvigne število otrok, ker je preti nevarnost, da v kratkem postane zemlja starcev katerim že danes ne more nuditi dostojnega življenja.

V prejšnjem tednu se je namreč pojavil na TV mi-

nister za Emigracijo in etnične zadeve, g. MacKellar in apeliral na Avstralce in emigrante, da dvignejo število rojstev, ne da bi prej razložil zavoženo socialno ekonomsko stanje, ki je prisililo ljudstvo Avstralije k znižanju rojstev.

Reakcija je seveda bila popolnoma negativna. Kogar koli je TV poročevalec intervjuval v glavnih ulicah Sydney, kaj misli o gornjem apelu, je odgovoril, da so časi preslabi za otroke, in da sta dva otroka za zakon več kot dovolj.

Politiki nad ljudstvom

V današnji dobi in v tukajšnji takozvani demokraciji bi se politiki sploh ne smeli vmešavati v tako privatne zadeve kot je spolno občevarje, posebno kadar so takšno stanje kot je, sami povzročili.

To je popolnoma privatna zadeva. Avstralija nima problemov kot jih ima Indija, kjer se rojstva morajo preprečevati.

Mi pa imamo popolno pravico do svobodnega odločanja, na svojo odgovornost prinašati zaključek kdaj in koliko otrok bomo imeli. Le država, ki predvsem skrbi za dobrobit večine, t.j. svojih delavskih in delavnih slojev, more od njih pričakovati, da število otrok drže na odgovarjajoči ravni. Ta aktivnost je tesno povezana s socialnimi, ekonomskimi, političnimi in še mnogimi drugimi pogoji.

Če pa rojstva vprašanje društvene morale, potem nastaja proti-vprašanje: morala avstralskega emigrantskega sistema.

Na svetu je nekoliko milijonov od lakote umirajočih otrok. Čemu jih tisti, ki jih ne prizadeva nepravilna socialna ekonomska ureditev Avstralije ne adoptirajo? Pod kožo smo vsi rdeči.

Na to ve odgovor politika ministarstva za emigracijo.

Pavla Gruden

VOJNA PSIHOZA
IN ATOMSKA
BOMBA

Strah pred vojno narašča bolj in bolj, iz dneva v dan. Nismo še pozabili grozot zadnje vojne niti še niso pomedli z nekaterimi vojnimi zločinci, ki še vedno hujskajo in delajo nered in mržnjo med narodi.

Pred nedavnim je v intervjuju poznana krvosa Idi Amin izjavil novinarju, da bi morali tudi mali narodi imeti atomsko bombo. Brezdvoma, če bi jo bil imel, ko je bil še predsednik Ugande, bi jo bil vrgel sovrážniku na glavo, ne meneč se za posledice.

Verski blaznež, Ayatollah Khomeini duhovni vođa muslimanov v Iranu, željan krvi, drzno izziva Alahovo voljo in Ameriko ter vznemirja ves vesoljni svet. Pri teh in podobnih ljudeh čut odgovornosti ni razvit in še ne vidi preko domačega plota.

Poraja se nam vprašanje ali je dosežke znanosti danes mogoče izrabiti tudi v škodo človeštva? Odgovor je brezdvoma, da! Iz najdama smodnika je dovolj pokazala, da so s smodnikom v prvi in drugi svetovni vojni delali hude reči. Iznašli so atomsko bombo in so jo vrgli na Hirošimo. Za to dejanje brez da po mišlimo, obsojamo iznajditelja. Vendar za to dejanje so odgovorni vojaki in politiki. Da so atomsko bombo vrgli na Japonsko, je odločil Truman...

Znanstveniki, fiziki in drugi, bodo izumljali nove stvari, dokler bo mogoče kaj novega iznajti. Kajti razvoja ni mogoče ustaviti.

ODGOVORNOST ZA
UPORABO
ZNANSTVENIH
DOSEŽKOV

Slovenski znanstvenik, (fizik), prof. dr. Anton PETERLIN je danes vrhunski znanstvenik v ZDA, zaposlen pri National Bureau of Standards v Washingtonu. Kaj on pravi o zlorabi znanstvenih dosežkov?

"Kakšna je odgovornost znanstvenikov?"

Prof. Peterlin odgovarja: "Zakaj bi bil fizik odgovoren, če odkrije atomsko energijo? Atomске bombe vendar ne bo vrgel fizik ampak politik ali pa vojak, to je čisto vojaška stvar, stvar politikov. Nanje je treba vplivati, ne pa na fizike. Uporaba znanstvenih dosežkov, ni več odvisna od znanosti, ne od ljudi, ki so postavili zakone, ne od tistih, ki so kar koli izumili. To je odvisno od uradnika, vojaka, gospodarstvenika, politika. Pojavili so se ljudje, ki znajo delati s tem: ko je znanstveno ozadje urejeno, pride inženir, ki to praktično izvede in nato gospodarstvenik, ki to kupi, naroča, prodaja. Če pa se bo delala bomba, odloča politik! Za zlorabe znanosti niso krivi znanstveniki, ampak tisti, ki znanstvene izsledke uporabljajo".

Nadalje pravi: "Treba se je zavedati, da je razvoj znanosti v zadnjih petdesetih letih tako ogromen, da mu ne more slediti normalna človeška pamet! Da smo konja zamenjali z motorjem, to je še nekako šlo, ampak danes gre za novosti, ki se sploh ne morejo primerjati s starimi. Zdaj je stvar gospodarstvenikov, politikov, da svet navadijo na to, kar je prinesla znanost".

"Ali posledice ne peljejo v katastrofo?"

"Ne. Na svetu je velika naskokovanje, Vzemi-mo Ameriko, Sovjetsko Zvezo, Evropo, pa vzemite kakšne Filippine, Bangladeš ali Pakistan - te razlike postajajo vsak dan večje. Razlike med bogatimi in revnimi, namesto, da bi bile vsak dan manjše, so vsak dan večje. Tega razvoja ne morete ustaviti in zdaj je vse odvisno samo od tega ali se politiki zavedajo nevarnosti, v kateri so. Politiki, ki vodijo ZDA, SZ, Kitajska so, tako se zdi, počasi spoznali, da so stvari prenevarne, ker vodijo v atomsko vojno, ki pomenijo konec sveta!"

"Velike države popolnoma jasno vedo, če pride do atomske vojne, bo tisti kar bo padlo radioaktivnega na njihovo lastno deželo, dovolj, da bodo imeli težav

več kot preveč. Vsekakor več, kot bi bila vredna zmag, ki bi jo dosegli z atomskim orožjem. Seveda če bi bila ta ali ona stran napadena, bi se vsak branil.

Sedaj so bolj od velikih držav nevarne majhna države. Med temi je lahko kakšna, ki računa, da bi vrgla bombo sosedu na glavo. Ti še vedno računajo, da bi teritorialne razprtije rešili z atomsko bombo.

Znanstvenikov pa ne kaže delati krivih za takšno stanje v svetu".

Torej kdo nosi odgovornost? Politiki! Ko bodo politiki spoznali, da je svet v nevarnosti, se bodo sporazumeli in našli pot za sožitje. Vprašanje je, če se ne bo našel zopet kak neuravnotežen fanatik kot jih iz preteklega poznamo in take, ki dandanašnji dan vznemirjajo svet.

L.K.

Novice in zanimivosti

GORICA - Na goriškem pokopališču so 27. oktobra odkrili spominsko kostnico, v katero so položili posmrtno ostanke 26 jugoslovenskih borcev, ki so padli na italijanskem ozemlju.

Prav tako je kostnica, ki je delo dveh skopskih umetnikov Olge Milič in Stojčeta Naumovskega, posvečena 169 pogrešanim jugoslovenskim borcem, internirancem, talcem in vojnim ujetnikom. V svojem govoru je zastopnik jugoslovenske delegacije poudaril, da je jugoslovensko-italijanska meja, ki so jo nekdanji izkoriščali za netenje nacionalne mržnje in nestrpnosti in okoli katere se je prepletal interes velikih sil, postala jamstvo prijateljstva in zgled dobrega sodelovanja med narodi.

CELOVEC - V nabito polni dvorani Dijaškega doma v Celovcu so igralci gledališke skupine Oder mlade, dijaki slovenske gimnazije iz Celovca, uspešno predstavili odrsko uprizoritev radijske igre Smiljana Rozmana Čudežni pisalni strojček.

Predstava je izzvenela kot vesela otroška, optimistična igra, v kateri se mladina posmehuje neumnosti odraslih.

LJUBLJANA - V teh dneh je izšel v Ljubljani koledar za leto 1980 v izdaji Slovenskega duhovniškega društva, imenovan Pratika. Koledar je poln zanimivega branja, resnega in šaljivega, in je urejen v tradicionalnem slogu.

CERKNICA - Ob prazniku cerkniške občine, letos povezanim s 25-letnico loškega podjetja Kovi-noplastike, so v Cerknici odprli novo galvanu in novo tovarno izdelkov iz nerjavečega stekla.

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade dr. Anton Vratuša se je 26. oktobra pogovarjal s tujimi dopisniki, akreditiranimi v Beogradu in na Dunaju. To je bila dobra priložnost, da so st tuji novinarji seznanili z gospodarskim položajem Jugoslavije in še posebej Slovenije.

Ideološka postrežba

Rajka SLAPERNIKA, pokojnega slovenskega slikarja, je svojčas poznal skoro vsak Slovenec. Posebno Ljubljančani, čeprav je bil krvav Štajerc. Znan ni bil zgolj po svojih slikah in značilni bradi, temveč tudi po svojem humorju. Nekoč je zavil z dvema prijateljema nekam, kjer bog roko ven moli. Prvi izmed teh prijateljev je bil nekako "prozahodno" usmerjen, drugemu pa je Slapernik večkrat očital, da preveč "škili proti vzhodu". V gostilni je natak ar vprašal Slapernika, kako lahko postreže. Slapernik se je namuznil in odvrnil: "Kako? Ideološko!" Natak ar seveda ni vedel, kam pestaco moli, in ker se "ideološke postrežbe" tudi v gostinski šoli ni učil, mu je pac Slapernik pomagal iz zadrege: "No, temule (prozahodnemu) prinesite viski, temule - pokazal je na "vzhodnjaka" - deci vodke, jaz sem pa neuvrščem, zato pijem cviček!"

PROŠNJA
uredništvu "Naših
novina"

Delal sem v podjetju "FIRESTONE" a nisem imel sreče. Zaprli so tovarno in sedaj živim od socialne pomoči, ker sem bolan na srcu a ta mi ni potrebna, ker poučujem doma igranje na harmoniko na gumb in na klavirsko harmoniko. Imam tudi harmoniko na gumb, in bobne. Naučil bi vse mojstre, ki igrajo po posluhu, igrati po notah. Saj vendar na zabavah ne morejo igrati vso noč brez not in samo kola. Potrebna je tudi zabavna glasba.

Vse življenje sem dal za glasbo in sedaj bi rad po-

magal drugim s poučevanjem na note.

Kako bi bilo, na primer, če bi vas list izdal eno malo brošuro? Toda jaz ne morem plačati stroškov za toliko tiska. Če ne, bi vas zaprosil, da mi date v vašem listu sledeči mali oglas:

AKORDIONI!
Poučujem klavirsko -
na gumb po notah
in bobne.
NIKAKRŠNA
UMETNOST
M. Cernec,
73 Limes St.
Cabramatta

Z veseljem priopčujemo
gornjo prošnjo - BREZP-
LAČNO!

TAXATION!

Ako niste popunili vašu taksu, za ovu godinu, ili ranije godine; bez ikakvih problema, ili kazne od strane države, možete se obratiti nama.

Mi smo jedina vaša agencija, eksperti za sve vrste takse i računovodstva. Radimo sve vrste poreza takse za radnike, zanatlije, poslovne ljude, kompanije, investitore itd.

Kod nas se plaća za popunjavanje takse kada vaš ček dođe nazad od taksešena.

Dodite, telefonirajte ili pišite na našu adresu, radimo svakog dana od 9 do 5 subotom od 9 do 12 čas.

Boško Tešanović
45 Arthur Street,
Cabramatta. 2166
Tel: 726-5705.
Tel: 72-9888.

Novo! Novo!

“Europa” - “Europa”

Stara “Europa” - u novom ruhu.
Svakog dana sem ponedjeljka izvrsni
specijaliteti sa roštilja.

Nova Europa!

Novi vlasnici “Europa” restorana u želji da zadovolje svačiji ukus obezbudili su za Vas:

* Svakog petka i subote nezaboravno veče uz veoma popularnu grupu “PINGVINI”

* Četvrtkom i nedeljom orkestar “ALASI” zabavlja naše goste narodnom i zabavnom muzikom;

* Svakog Četvrtka i Nedelje alaska riblja čorba u kotliću.

Dodite i provedite jedno prijatno veče uz dobru uslugu i popularne cene.

Dobrodošlicu Vam žele, novi vlasnici:

Julian Mendria i
Alexandar Kaderijan

EUROPA RESTORAN
379 King Street,
Newtown, 2042
Tel. 516 4531, NSW

У другој половини маја 1804. године Карађорђе пође с војском од Пожаревца до Смедерева, опколи град и поче га тући топом. Смедеревски Турци, мирни до тада, пошаљу једну делегацију Карађорђу. Вожд их прими.

— Бег Ђорђе — рекоше Турци — немој да се бидемо, иди ти на Београд, па шта са Београдом урадиш и ми ћемо пристати.

Саслуша их Карађорђе, па пошто размисли рече да неће нападати град под условом да они не пређу одређену границу. И рече којом би она линијом ишла. Турци прихватише. Карађорђе онда одреди за војводу Смедеревске нахије Ђушу Вулићевића, који се међу првима из овог краја придружио Карађорђу и кога је овај поставио за старешину свих устаника Смедеревске на-

● ИЗ КАРАЂОРЂЕВИХ ВРЕМЕНА ●

ПАНИКА У СМЕДЕРЕВУ

хије. Затим диже главнину снага и оде.

Време је полако протичало, а обе стране су се чврсто придржавале договореног. Међутим, једног октобарског дана Ђуша се поднапије у једној кафани, појаше коња и са два момка крене на ћуприју која је била граница између Срба и Турака.

— Стој! — викнуше турски стражари коњаницима.

Војвода Ђуша није ни хајао за то. Турци припуцаше и Ђуша паде мртав с коња, а она два момка пожурише натраг, у српски део.

Вест о Ђушиној погибији пролете сокацима. Нико није тачно знао како се то збило, али страх од неизвесности био је велики и градом завлада паника. Све што је било српско диже се да бежи. Колоне избеглог народа према Вучаку и Шутавом долу отегоше се.

Кад се у турском делу дозна за Ђушину погибију, наста метеж. Ни ту нико није знао шта се стварно догодило, али су многи слутили да се Срби спремају за напад кад је већ дотле дошло да на стражаре крене сам војвода Ђуша. Због тога се Турци повукоше у град и утврдише очекујући напад. Али, од напада не би ништа и не прође дуго, а Турци утврдише да су Срби напустили варош. Прво бојажљиво, а онда све храбрије, кренуше кроз српски део и — оргијаше замени страх. Турци се разлетеше по опустелим српским кућама и настаде невиђена пљачка. Није било куће која није имала бурад са вином и ракијом. Пошто их није

било могуће изнети, Турци почеше да пуцају у бурад. Ускоро је варош трештала од пуцњаве, као да се у њој води најжешћи бој. Вино и ракија текли су потоцима.

Чим је чуо за Ђушину погибију и за све оно што се после догодило, Карађорђе пожури са војском према Смедереву, сатера Турке у град и отвори топовску палбу. Турци су били добро утврђени и чekali су спремни напад устаника. Међутим, без икаквог видљивог разлога Карађорђе поче повлачити војску. Али остави за собом скривених 600 добро наоружаних момака.

МАЛО ЈЕ КО ЗНАО ИСТИНУ О ПОГИБИЈИ ВОЈВОДЕ ЂУШЕ, ТЕ СТРАХ ОД ОСВЕТЕ ЗАВЛАДА НА ОБЕ СТРАНЕ, И МЕЂУ ТУРЦИМА И МЕЂУ СРБИМА.

За главном Карађорђевој колоном ишла је, заостајући, мања група устаника. Кад Турци видеше да се Срби повлаче, излете из града и почну да гоне ону заосталу групу. Ови ударе у бег вичући из свег гласа:

— Ето Турака, ето Турака!

Пројуре тако поред оних 600 скривених момака, а Турци, занети гоњењем,

нису ни приметили клопку. Ови их пусте да наставе гоњење и они улете у град и почну да убијају све што се није предавало. Видевши шта се дешава, Турци појуре натраг, али гоњени Карађорђем. Тако су се нашли између две ватре. Смедеревски град је пао 14. новембра 1805, а устаници су запленили 16 топова и много муниције. М. С.

ЛОНАЦ КОЈИ ВЕНЕ

У једном познатом кинеском ресторану у Сан Франциску недавно се запослио Лик Чан, стручњак за справљање кинеских специјалитета. Али, у овај ресторан он није привукао сладokusце добро скуваном храном, већ начином украшавања посуда у које је сервира.

Наиме, уместо да ту храну ставља у стандардне посуде од метала, порцулана или стакла, Лик Чан је сипа у лонце и шерпе од кора лубеница, бундева, поморанџи или банаана. Свакако, једно од његових ремек-дела је ова лубеница (на слици) у коју је сипао скувано месо, помешано са

шампињонима, разним поврћем и зачиницама. А да би направио тај веома цењени кинески специјалитет било му је потребно само два часа рада, док је за прављење посуде утрошио читавих 10 сати.

— Треба нарочиту пажњу обратити на боју коре лубенице — каже Лин Чан — која мора да је свуда уједначена. А када из ње извадим „срж“, тек онда на кори, иглом, на пртам шару, па на појединим местима скидамо зелени слој, некад дебело само пола милиметра а некад и читав сантиметар. Највише ми се допада да у кори гравирам змајеве, јер они, за нас Кинезе

представљају симболе среће и успеха.

Ипак, једина мана ових посуда је — што не могу да се перу, већ се после прве и једине употребе бацају. У противном, брзо би се сасушиле и увенуле.

Позориште је блистало

У четвртак, 30. октобра 1869. године (пре 110. година), садашња зграда Народного позоришта у Београду свечано је отворена извођењем сценског комада „Посмртна слава кнеза Михаила“, који је за ту прилику написао тада познати књижевник Ђорђе Малетић. Управник позоришта, Јован Ђорђевић поздравио је присутне, међу којима су били петнаестогодишњи кнез Милан са намесницима и други достојанственици и страни представници.

Насловну улогу је тумачио Дуцман, иначе учитељ јахања у Војној академији; имао је исти стас као кнез Михаило и маска му је била тако верна да је публика у њему видела „сушту слику и прилику“ недавно погинулог кнеза. За успешно одиграну улогу, Дуцман је награђен са два дуката.

Један очевидца је забележио да је позориште „бlistало у пуној светлости“, чему је, поред свечаног расположења, раскошног намештаја и целокупног уређења нове зграде — највише допринело тек уведено гасно осветљење.

О Ненадовићима — за оку вина

На једној црквеној књизи — требнику у Бранковини код Ваљева, коју је поклоник кнеза Алекса из чувене породице Ненадовића, налази се запис о тој породици, из пера исто тако чувеног Хаџи-Рувима. Запис се завршава овако: „Подписа архимандрит Рувим за оку вина“.

Још једна успомена на Ненадовићеве у Ваљеву је део града Крушик, назван по крушкама које је у том крају засадио прота Матеја лично.